

Nomen Est Omen (NEO) geeft al negentig jaar haar visitekaartje af

Kroniek van de eerste 25 jaar

Harry Filart

Zondag 11 mei 1919 was de geboortedag van de R.K. voetbalvereniging NEO. Het feestje van de negentigste verjaardag is inmiddels gevierd. In de plaatselijke en regionale pers hebt u daar ongetwijfeld iets over gelezen.

Schrijver dezes had voor een verhaaltje in Boorn en Boerschop dolgraag even rond de tafel gezeten met iemand van het eerste uur. Helaas was dat niet meer mogelijk. Gelukkig liggen er historische feiten vast en zijn deze opgetekend in een fraai boekwerk, dat uitgegeven is bij het 75-jarig bestaan in 1994. Graag worden hier wat wetenswaardigheden uitgehaald, maar eerst wordt u even meegenomen naar een stukje geschiedenis van het totale voetbal zelf.

Ontwikkeling van het voetbal

Het voetbal zoals wij dat tegenwoordig kennen vond zijn oorsprong in Engeland. Dat was halverwege de 19e eeuw. In 1854 kwam de eerste rubberbal, uitgevonden door Charles Goodyear.

Het was in 1879 toen de pas 14-jarige Pim Mulier een dergelijke bal in de winkel van Gruyters in de Amsterdamse Leidschestraat zag liggen. De puber, die later een legende werd in de vaderlandse sportwereld, was meteen verkocht en richtte, zo jong hij nog was, in Haarlem de HFC op. De eerste Nederlandse voetbalvereniging was hiermee een feit.

Zes jaar later, in 1885, ontstond de eerste voetbalvereniging in Twente. Initiatiefnemer hier was de invloedrijke Jan Bernard van Heek. Hij had in Engeland kennis gemaakt met het Footballspel. Terug in Enschede mobiliseerde hij jongeren in zijn woonplaats en dat leidde tot de oprichting van de voetbalvereniging PW. Geleidelijk werden hierna meer verenigingen opgericht. De Tubanters uit Enschede volgde in 1897 en in Almelo begon de „Koningin Wilhelmina” in clubverband voetbal te spelen. In 1899 werd door de drie hiervoor genoemde ploegen de Twentsche Voetbal Bond opgericht.

Het voetbal in Borne begon in 1905, toen de gebr. Meyling, de gebr. Santman en de heren H. Doeschot en Ch. Knoef de BVC (Bornsche Voetbal Club) oprichtten. Na een paar jaar louter vriendschappelijke wedstrijden te hebben gespeeld trad men in 1908 toe tot de TVB. Door te weinig aanvoer van spelers viel helaas het doek voor de vereniging in 1911. De overgebleven jongens gaven echter de moed niet op. In 1912 werd een nieuwe voetbalclub aangemeld onder de naam De Eendracht. Deze naam werd nog voor aanvang van de competitie omgedoopt in de BVV Borne. De clubkleur was en bleef geelzwart.

De wieg van de voetbalvereniging NEO stond in 1919 in de bakkerij van de heer Homan. Enkele rooms katholieke jongeren, met name J. Hassels Mönning, H. Bessler en G. Grobber waren

nieuwsgierig en bezochten in de maand april eens het terrein van de geelzwarten. Enigszins onder indruk bespraken ze op de terugweg hun ultieme wens: de oprichting van een voetbalvereniging op katholieke grondslag. Immers, de BVV Borne was een niet op godsdienst gebaseerde algemene voetbalvereniging. Dus daar konden ze zich nooit thuisvoelen. Het drietal sprak af dat ze ieder afzonderlijk aan aantal jongeren zou benaderen om hun doel te bereiken.

Bakkerij Homan, waar de eerste aanzet werd gegeven voor de oprichting van de voetbalclub NEO.

Op zondag 11 mei 1919 was het dan zover. In de bakkerij van de familie Homan werden de resultaten van hun "wervingscampagne" besproken. Ze vergaderden tot uiteindelijk het glas kon worden geheven: Borne had zich verrijkt met een rooms katholieke voetbalclub. Aanvankelijk kreeg de nieuwe vereniging de naam Borne Vooruit. Het clubtenue werd rood-groen gestreept shirt en lange witte broek.

G. Grobber was de eerste voorzitter, H. Bessler de secretaris en J. Hassels Mönning werd de penningmeester. Het bestuur werd verder gevormd door J. Engbersen en G. Deterd. Geestelijk adviseur was kapelaan Terwisscha van Scheltinga.

Het zoeken naar een geschikt veld om op te voetballen leverde geen problemen op. Men was niet veeleisend en het weiland dat de fam. Hassels

Mönning aanbod was allang goed. In de avonduren werd de weide door de leden speelklaar gemaakt. Voor f 14,50 per seizoen mocht Borne Vooruit tussen oktober en februari hier zijn wedstrijden spelen. De rest van het jaar gebruikte de boer het veld weer om de koeien erop te laten grazen. In de beginjaren kende men natuurlijk niet het genot van een warme douche na een gespeelde wedstrijd.

scheelde een slok op de borrel. Een 2-0 zege leverde promotie op naar de 2e klasse F van de Rooms Katholieke Federatie (R.K.F.). Het hogere niveau betekende wel even wennen. In het eerste seizoen haalde men slechts drie punten. Het tweede jaar in de R.K.F. ging duidelijk al beter en een jaar later werd zelfs nog meer progressie geboekt en liep men ternauwernood het kampioenschap mis.

Beide elftallen voor het begin van de wedstrijd

Primitief zoals het toen ging, bestond de verfrissing uit een paar emmers water langs de lijn. Als er een waterpomp in de buurt was, betekende dat een luxe waarvan men graag profiteerde. De doelen werden veelal provisorisch in elkaar gezet met bonenstokken of ander simpel houtwerk.

Kampioen en promotie

Het enthousiasme bij de nieuwe vereniging was ontzettend groot en het ledental groeide gestaag.

Borne Vooruit begon vrij snel na de oprichting met competitievoetbal. Voor het seizoen 1919-1920 was men ingedeeld in de 2e klasse C van de R.K.U.V.B. (Rooms Katholieke Utrechtse Voetbal Bond).

Andere ploegen in die klasse waren het Hengelose Achilles 2, Golto eveneens uit Hengelo, PH 2 uit Almelo en Twenthe Goor. De roodgroene formatie wond er geen doekjes om, liet meteen zien wie in deze klasse de sterkste was en werd kampioen.

Nadat het de titel had veroverd moest Borne Vooruit opnieuw aan de bak voor een tweetal beslissingswedstrijden tegen Volharding 2 uit Deventer. Het ging hier om een plek in de nieuw te vormen overgangsklasse. In Deventer veegde een compleet Borne Vooruit met 1-6 de vloer aan met de Volharding. In de thuiswedstrijd echter miste men een belangrijke pion, ene Leushuis die in militaire dienst was. Hij had enkele dagen "licht" op te knappen en speelde om die reden niet mee. Een 2-1 nederlaag was het gevolg. Een derde wedstrijd moest daarom de beslissing brengen. De barrage werd in Goor afgewerkt. Gelukkig was de roemruchte Leushuis - hij werd door zijn stevige body „'n Dikken" genoemd - er ditmaal wel bij. Dat

Borne Vooruit verandert van naam en van kleur

Een historisch moment vindt plaats in 1923. Een hoofdrol in dat jaar is weggelegd voor de geestelijk adviseur kapelaan Terwisscha van Scheltinga.

Nogal onverwacht geeft de kapelaan een wijziging in de clubnaam door aan het Bondsbestuur. De naam Borne Vooruit moet wijken voor Nomen Est Omen, kortweg NEO.

De club "verschiet" ook van kleur. Het roodgroen moet plaats maken voor de kleuren zwartwit. Het is nooit helemaal duidelijk geworden waarom de geestelijk adviseur deze naamwijziging heeft doorgevoerd. Een beweegreden zou kunnen zijn dat de kapelaan verwarring wilde voorkomen. Er was in Borne reeds een voetbalvereniging met de naam "Borne". En twee voetbalclubs uit dezelfde plaats en met ongeveer dezelfde naam dat moest wel tot verwarring leiden.

De naam Nomen Est Omen komt uit het Latijn en betekent: „De naam is een voorteken". Andere vrije vertalingen zijn: „op de goede naam komt het aan" of „hou de naam in ere". In ieder geval de naam moest de tegenstander imponeren.

NEO speelde in de twintiger jaren van de vorige eeuw op een voetbalveld achter de dennen aan de Deldensestraat. In die tijd moest men kortstondig ook even concurrentie dulden van een aantal voetballiefhebbers die zich hadden verenigd in de club Germania. Maar deze club sloot zich al vrij snel in zijn geheel aan bij de zwartwitten.

NEO laat ook buiten de regio van zich spreken

Nadat NEO, toen nog „Borne Vooruit" geheten, kampioen werd in het beginjaar, kon na het seizoen

1927-1928 opnieuw de vlag in top. Na het winnen van de titel volgde de strijd om het algehele landskampioenschap. Tegenstanders waren Lisse en het Amsterdamse Wilskracht. Thuis werd met 2-1 gewonnen van Lisse en gelijkgespeeld tegen Wilskracht. De twee uitwedstrijden werden beide verloren. NEO eindigde als 2^e achter Wilskracht.

In het seizoen 1930-1931 wederom een goede prestatie van de Bornse ploeg, namelijk een kampioenschap in de 1e klasse C van de R.K.F. en andermaal mocht men een gooi doen naar het landskampioenschap. Dit keer waren de rivalen DHL uit Delft, HMS (Utrecht), RKTUV (Tilburg) en Caesar uit Beek. De Bornsen bleken helaas niet opgewassen tegen deze sterke tegenstanders en eindigden als vijfde en laatste.

*Chris van Wanrooy;
speler van het eerste uur: "en wát voor een speler!"*

Gevreesd rechtsbuiten met fabelachtig snelle rushes en „dodelijk” schot

Hij wordt gezien als de beste rechtsbuiten in de clubgeschiedenis van NEO: Chris van Wanrooy. Een speler van het eerste uur. Al een dag na de oprichting, 12 mei 1919, meldde hij zich aan als lid. Zijn eerste wedstrijd speelde hij tegen Golto op het toenmalige veld op Buren. Chris speelde op een paar soldatenkistjes, maar hij had domme pech. In al zijn enthousiasme raakte zijn schoen bij de eerste de beste trap totaal aan flarden. Gelukkig kon hij een schoen lenen van reserve H. Boks. Al spoedig werd duidelijk dat Chris beschikte over bovenmatige talenten. Hij stond bekend om zijn fabelachtige snelle rushes en „dodelijk” schot. Hij schopte het in zijn loopbaan tot talloze optredens in vertegenwoordigende elftallen. Liefst elf jaar speelde hij in het katholiek Twents Elftal en zes jaar lang kwam hij uit voor het Utrechts Elftal. Bovendien trok

de snelle rechtsbuiten enkele keren het shirt van het katholiek Nederlands Elftal om zijn schouders. Meer dan twintig jaar is Chris eerste elftal speler geweest als hij op zijn 42e stopt. Na zijn prachtige voetbalcarrière heeft de clubman in hart en nieren nog verschillende functies binnen NEO vervuld, te weten: elftalcommissielid, jeugdleider, terreinknecht en 32 jaar lang was hij ballenbewaarder.

Ontluisterend verlies in broederstrijd

In oktober 1940 vond een historische wedstrijd plaats. Voor het eerst in hun bestaan speelden NEO en Borne tegen elkaar. In de, in Borne, met spanning tegemoet geziene wedstrijd werd NEO op alle fronten afgetroefd. Het duel eindigde in een dik verdiende overwinning voor de geelzwarten. Een record aantal toeschouwers was getuige van de eerste krachtmeting tussen de plaatselijke rivalen.

NEO wint met 4-1 van landskampioen

Een gedenkwaardige dag beleven de zwartwitten op Hemelvaartsdag 1943. In de strijd om de KNVB-beker komt NEO tegenover de landskampioen van een jaar eerder, Heracles, te staan. En wat gebeurt er? Iets wat niemand voor mogelijk had gehouden. De talentvolle en vechtlustige formatie van NEO stuurt de kampioen doodleuk met een 4-1 nederlaag naar huis.

Gulzigheid breekt de zwartwitten op

De onverwachte zege op Heracles levert NEO een plaats bij de laatste zestien op. In de volgende ronde wacht een uitwedstrijd tegen HSC uit Hoogezand. Een lange en zware reis, zeker in oorlogstijd, en omdat de wedstrijd om één uur 's middags begint wordt al een dag van te voren richting hoge noorden afgereisd. De mensen uit Hoogezand tonen zich uitstekende gastheren en bieden het Bornse gezelschap zelfs een warme maaltijd aan. Dit aanbod wordt natuurlijk niet afgeslagen, zeker niet in de tijd van voedselschaarste.

De spelers van NEO nuttigen de vorstelijke maaltijd evenwel pas een uur voor de wedstrijd, zo wil het verhaal. Eenmaal op het veld, breekt hen dit op. De „volgevreten” spelers komen duidelijk conditie tekort en krijgen een flink pak slaag. Het wordt een 8-0 nederlaag.

HSC blijkt ook na afloop van de wedstrijd opnieuw niet kinderachtig. De Bornse voetbalkoffertjes worden gevuld met spitskool en andere groenten. HSC wuift NEO zelfs uit op het perron waar de trein om drie uur vertrekt. Tegen achten in de avond is de NEO-afvaardiging weer thuis na een heus voetbalavontuur.

Wanneer de NEO-spelers later horen dat de volgende wedstrijd tegen Ajax zou zijn geweest, krijgen ze toch wel een beetje spijt van hun gulzigheid, zegt de anekdote. Want spelen tegen Ajax, dat zou best een leuke bladzijde in de historie van NEO hebben opgeleverd.